

М. С. Матвєєв, студент 1-го курсу (ХНУРЕ, Харків)

Л. І. Бадєєва, канд. іст. наук, ст. викл. (ХНУРЕ, Харків) – науковий керівник

ГУМАНІТАРНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ В ПЕРІОД ПРАВЛІННЯ П.СКОРОПАДСЬКОГО

Період Української революції (1917–1920 рр.) активно досліджується в сучасній українській історіографії. Досліджуючи політичне та економічне життя того періоду, неодмінним є дослідження гуманітарного розвитку за доби правління останнього гетьмана України Павла Скоропадського.

Тематика гуманітарного розвитку за доби Скоропадського цікавила багатьох вітчизняних дослідників. Зокрема цій темі приділяли увагу такі вчені: В. Савченко, О. Реєнт, В. Ульяновський, Р. Пиріг, Ю. Фігурний та ін. Українська національна революція перебуває в епіцентрі наукових дискусій, породивши велику кількість різноманітної літератури загального характеру. При цьому не дослідженою належним чином залишається низка ключових питань гуманітарного розвитку доби гетьманату П.Скоропадського. Зокрема, потребують подальшого вивчення аспекти реалізації механізму відродження української мови, створення національних освітніх закладів, розбудови бібліотечної справи.

Мета роботи – висвітлити зміст процесів гуманітарного розвитку за період правління гетьмана Павла Скоропадського.

Першочерговим завданням для уряду П.Скоропадського ставилося відродження української мови, створення національних освітніх закладів, збільшення кількості україномовних газет, журналів, підручників, розвиток бібліотечної справи, музичного, театрального мистецтва тощо. Для вирішення цієї важливої справи не вистачало вчителів, а в багатьох місцевостях України їх не було зовсім. З травня–червня 1918 р. продовжували створюватися культурно-освітні організації «Просвіти» (їх започаткувала Центральна Рада), діяльність яких була особливо активною серед селян. «Просвіти» відкривали курси з підготовки вчителів. До цієї справи долучали українські гімназії, кафедри педінститутів й університетів. «Просвіти» також створювали гуртки з ліквідації неписьменності серед дорослих, а для школярів запроваджували програми рідною мовою.

У період гетьманату помітні зрушення відбулися в галузі управління вищою освітою. Цією проблемою займалася спеціальна комісія на чолі з видатним ученим В. Вернадським. Завдяки її роботі та фінансовій підтримці з боку держави й різних зацікавлених організацій у столиці на основі Київського народного університету відкрився державний університет, також було засновано університети в Катеринославі, Кам'янці-Подільському, Ялті, два факультети на рівні університету в Полтаві та педагогічний інститут у Сумах. Були оголошені українськими Київський (Святого Володимира), Харківський,

Одеський університети. Також модернізувалася вища освіта технічного й аграрного спрямування. Фінансувалося будівництво сільськогосподарського інституту для степової зони в Херсоні, ветеринарного в Харкові, відкриття агрономічного відділу на механіко-математичному факультеті університету Святого Володимира, а також Рада затвердила проект побудови в столиці Сільськогосподарської академії.

Великою є заслуга уряду Павла Скоропадського у відновленні та подальшому розвитку української науки. 14 листопада ухвалено закон про заснування Української академії наук (УАН) у Києві, президентом якої став В. Вернадський. У складі УАН відкрито три відділи: історико-філологічний, фізико-математичний та соціальних наук, а також такі установи, як: національна бібліотека, астрономічна обсерваторія, хімічна лабораторія, фізичний інститут, зоологічний музей, ботанічний сад, геологічний музей і низка інших наукових закладів. Крім названих наукових установ уряд П. Скоропадського засновує широку мережу загальнокультурних закладів та установ, а саме: Державний український архів, Національну галерею мистецтва, Український історичний музей та Українську національну бібліотеку. Також у Києві було засновано Державний драматичний театр, Державний народний і Молодий театри, а також Українську Державну капелу та Державний симфонічний оркестр.

Отже, здобутки Української держави гетьмана П. Скоропадського в гуманітарному піднесенні були досить важливими. Розвивалася нова національна школа, розширювалася мережа навчальних закладів, відкривалися українські університети, здійснювалася українізація системи освіти та державних установ, засновувалися бібліотеки, театри, музеї, архіви тощо. Усе це заклало міцну основу національно-культурного відродження та подальшого гуманітарного розвитку українського народу.

Література

- a.i.1. Реснт О. Павло Скоропадський. Київ, 2003. 304 с.
- a.i.2. Савченко В. А. Павло Скоропадський – останній гетьман України. Харків, 2008. 380 с.
- a.i.3. Фігурний Ю. С. Державотворча діяльність гетьмана Павла Скоропадського в українознавчому вимірі (До 135-річчя від дня народження та 90-ліття утворення Української Держави) .Київ, 2008. 130 с.
4. Ульяновський В. І. Гетьман Павло Скоропадський і справа заснування Української академії наук. *Український історичний журнал*. Київ, 2008. № 6. С. 26–38.
5. Пиріг Р. Я., Проданюк Ф. М. Павло Скоропадський: Штрихи до політичного портрету. *Український історичний журнал*. Київ, 1992. № 9. С. 91–105.